

ISPARTA'DA BULUNAN TURİZM DEĞERLERİNDEN FAYDALANMA DÜZEYİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Faruk GÜNGÖREN

Mali Hizmetler Uzmanı, Süleyman Demirel Üniversitesi,
faruk.gungoren@gmail.com

Mustafa Cüneyt ŞAPCILAR

Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği,
mustafcuneyt@gmail.com

Ahmet BÜYÜKŞALVARCI

Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği,
ahmetbuyulsalvarci@gmail.com

ISPARTA’DA BULUNAN TURİZM DEĞERLERİNDEN FAYDALANMA DÜZEYİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

ÖZET

Turizm değerleri bölge içerisinde yaşayan ve bölge dışından gelme potansiyeli olan bireyler için önem arz eden çekiciliklerdir. Isparta ilinde yer alan çekicilikler ilin turizm potansiyeli ortaya koymaktadır. SWOT analizi neticeleri değerlendirildiğinde; yaklaşık 83 bin öğrencisiyle ilin üniversite kenti olması ve yaklaşık 431.230 yerli ve yabancı turistin ziyaret etmesi ilin fırsatlarını oluşturduğu görülmektedir. Bu çalışmada Isparta ilinin turizm değerlerinin ve SWOT analizlerinde ifade edilen fırsatlarının birbirinden faydalanma düzeyleri değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin turizm değerlerinden faydalanma düzeyleri değerlendirilmiştir. Araştırmada birincil veriler anket yöntemiyle elde edilmiştir. Çalışma kapsamında 391 anket değerlendirilmeye alınmıştır. Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, Süleyman Demirel Üniversitesinde eğitim faaliyetlerine devam eden öğrencilerin, Isparta ilindeki Eğirdir gölü dışında diğer turizm değerlerinden çok düşük bir düzeyde faydalandığı tespit edilmiştir. Isparta’da bulunan turizm değerlerinin hiç adını duymayanların ve hiç ziyaret etmeyenlerin de bulunması araştırmanın dikkat çekici bulguları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm değerleri, Isparta turizmi, Üniversite öğrencileri, SWOT analizi.

JEL Sınıflandırma Kodları: L83, 047, 053, E13, R11.

THE LEVEL OF BENEFITING FROM TOURISM RESOURCES IN ISPARTA: A RESEARCH ON UNIVERSITY STUDENTS

ABSTRACT

Tourism resources are important attractions for individuals who live in the area and have the potential to come from outside the area. The attractions in Isparta reveal the tourism potential of the province. When the results of SWOT analysis are evaluated; it is seen that the province is a university city with approximately 83 thousand students and 431,230 local and foreign tourists visit it. In this study, it is aimed to evaluate the tourism resources of Isparta and the opportunities in SWOT analysis. With the determined purpose, the levels of university students’ utilization from tourism resources were evaluated. Primary data was obtained via questionnaire in this research. 391 questionnaires were evaluated in the study. When the results were evaluated, it was determined that the students of Süleyman Demirel University utilization Eğirdir Lake but the other tourism resources utilization at a very low level. The presence of those who have never heard of the tourism resources in Isparta and have never visited, is among the remarkable findings of the research.

Keywords: Tourism resources, Isparta tourism, University students, SWOT analysis.

JEL Classification Codes: L83, 047, 053, E13, R11.

1. GİRİŞ

Günümüzde dünya nüfusuna benzer bir şekilde Türkiye'de de nüfusun çoğunluğu şehirlerde yaşamaktadır. Gelişen teknoloji ve ulaşım imkânları, küreselleşmeyi hızlandırmakta ve şehirlere yüklenen anlamlar farklılık göstermektedir. Ürün ve hizmetlerin yanı sıra şehirlerin de pazarlanıp markalaşması mümkün olmaya başlamıştır. Şehir pazarlaması; şehrin alt veya üst yapı hizmetlerini geliştirmek, şehri daha yaşanabilir hâle getirmek, şehir dışından gelmesi arzu edilen yatırımcı, nitelikli kişi, turist ve üniversite öğrencisi gibi hedef kitle için şehri ve şehrin potansiyel unsurlarını daha etkili kullanabilmek amacıyla birçok yöntem sunabilmektedir (Yücel ve Öztürk, 2018:78).

Isparta ili sahip olduğu köklü tarihi ve zengin kültürü, doğal güzellikleri, maden varlıkları ve ekonomik faaliyetleri konusunda doğru ve yerinde pazarlama ve markalaşma çalışmaları yürüttüğünde başta turizmde olmak üzere ön planda olabilecek bir potansiyele sahiptir. Bir şehrin sahip olduğu potansiyelleri ölçmek ve değerlenmek için birçok teknik ve analiz kullanılmaktadır. Bu yöntem ve analizlerin başında SWOT analizi gelmektedir. SWOT analizi herhangi bir sektörün, kuruluşun ve örgütün mevcut ve gelecekteki durumunun analiz edilmesi önemli bir unsurdur. SWOT analizi de bu amaca hizmet eden önemli bir tekniktir (Sandıkçı ve Özgen, 2013:51). SWOT kavramı, dört İngilizce kelime olan güçlü yönler (Strengths), zayıf yönler (Weaknesses), fırsatlar (Opportunities) ve tehditler (Threats) kelimelerinin baş harflerinden oluşarak meydana gelmektedir. SWOT analizi, bir sektörün güçlü ve zayıf yanlarıyla, olası fırsatları ve tehditleri değerlendirerek, atılması gereken en doğru adımların belirlenmesine yardımcı olmaktadır. Başka bir deyişle SWOT analizi, bir sektörün güçlü ve zayıf yanlarını irdeleyen ve çevresindeki tehditleri bertaraf ederek fırsatlardan yararlanmasını sağlamaya çalışmaktadır (Ariöz ve Yıldırım, 2012:173).

Isparta iline yönelik birçok SWOT analizi çalışması yapılmıştır. Bunlardan biri Durgun (2007) tarafından yapılan çalışmadır. Bu çalışmada Isparta ilinin en büyük fırsatlarını; üniversite kenti olması ve alternatif turizm türleri içinde turizm potansiyelinin yüksek olduğu ifade edilmiştir. Öte yandan Isparta İl Özel İdaresi 2015-2019 dönemi stratejik planında Isparta ilinin; turizm çeşitliliği potansiyelinin yüksek olması, doğal ve kültürel değerler açısından zengin olması, Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007) Göller Bölgesi Turizm Gelişim Bölgesi ve Ekoturizm Bölgesinde tanımlanmış olması Isparta ilinin önemli fırsatları olduğu görülmektedir (Isparta İl Özel İdaresi, 2014: 55). Isparta Belediyesi 2014-2018 dönemi stratejik planına göre Isparta ilinin gül ve gül ürünlerinde uluslararası bir pazara sahip olması güçlü bir yanını oluştururken Antalya'ya yakınlığı nedeni ile kış turizmi, yayla turizmi ve inanç turizmi için geniş hinterland potansiyeline sahip olması, memur, emekli ve öğrenci kesimlerinde Isparta'nın gittikçe artan tercih edilebilir kent hüviyetini kazanması, kış turizmi açısından Davraz Kayak Merkezi'nin varlığı Isparta ilinin önemli fırsatını oluşturmaktadır (Isparta Belediye Başkanlığı, 2014: 78). Isparta Ticaret ve Sanayi Odası 2010-2014 dönemi stratejik planına göre turizm potansiyelinin yüksek olması ile Isparta ilinde güçlü ve dinamik bir üniversitenin bulunması Isparta ilinin önemli fırsatlarıdır (Isparta Ticaret ve Sanayi Odası, 2010: 33-37). Süleyman Demirel Üniversitesi 2016-2020 Stratejik Planında üniversitenin güçlü yönlerinden biri çok sayıda öğrenci kulüplerinin bulunması ve faaliyetlerinin üniversite tarafından desteklenmesi iken yükseköğretime olan ilginin artarak devam ediyor olması ve Isparta bölgesinin doğal, tarihi, kültürel olarak zengin olması üniversitenin önemli fırsatları arasında sayılmıştır (Süleyman Demirel Üniversitesi Stratejik Planlama, 2016: 20). Isparta İl Özel İdaresi, Isparta Belediyesi, Isparta Ticaret ve Sanayi Odası ve Süleyman Demirel Üniversitesi tarafından yapılan SWOT analizleri çalışmalarında Isparta iline ait güçlü yönü, zayıf yönü, fırsat ve tehditleri belirlenmiştir. Bu SWOT analizlerinde Isparta'da 83.000 kadar bir öğrenci potansiyeli olması (SDÜ İdare Faaliyet Raporu, 2017) ile Isparta'nın turizm potansiyelinin yüksek olması Isparta ilinin önemli iki fırsatı oluşturmaktadır.

2. ISPARTA İLİNDE TURİZM POTANSİYELİ

Son 50 yılda hem dünyada hem de Türkiye’de birçok alternatif turizm türünün ortaya çıktığı görülmektedir. Günümüzde yerli ve yabancı turistlerin beklentilerin zamanla değişmesi, gürültü ve beton yığınlarından uzaklaşmak istemesi, doğal çevreyi ve kaliteli hizmeti araması ve dünya görüşlerinin giderek gelişmesi onları yeni arayışlara itmektedir. Bütün bu arayışların sonucunda ortaya çıkan alternatif turizm kavramı, alışlagelmiş tatil anlayışlarının değişmesine ve yeni turizm çeşitlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Dünyada turizmde yaşanan bu hareketlilik hızla gelişme gösterirken, Türkiye’de gerek ekonomik politikaları kapsamında ve gerekse mikro bazda turizm sektöründe çok hızlı bir büyüme göstermektedir (Ulusan ve Batman, 2010:243-244).

Akdeniz turizmi dünya ve Türkiye turizmindeki yaşanan bu gelişmeye paralel olarak düzenli bir büyüme içerisinde. Akdeniz, dünya turizminin üçte birini gerçekleştirmektedir. Türkiye, Antalya ve dolayısıyla Isparta Akdeniz turizminin bir parçası olarak gittikçe artan dünya turizm talebinden payını almaktadır. Deniz, kum ve güneş turizminden doğa ve kültür turizmine doğru kayan turizm talebi turizm açısından önemli olan bölgeler arasında da bazı değişiklikler meydana getirmiştir. Bu açıdan bakıldığında kültür ve doğa turizmi açısından oldukça zengin olan Isparta ili de artan turizm talebinden payını almaya başlamıştır.

Tablo 1. Isparta İlinde Konaklayan Turist İstatistikleri

Yıllar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Geceleyen Yerli	211.200	233.273	306.401	321.163	334.686	353.096	416.032
Geceleyen Yabancı	19.937	14.202	21.089	21.837	19.757	14.144	15.202
Toplam	231.137	247.475	327.490	343.000	354.443	367.240	431.230

Kaynak: (Isparta il Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2018a)

Tablo 1.’de görüldüğü üzere Isparta il Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerine göre Isparta ilinde konaklayan turist sayılarında 2011 yılından 2017 yılına kadar bir artış olduğu görülmektedir. Isparta’da 2011 yılında konaklayan yerli ve yabancı turist sayısı 231.137 kişi iken 2017 yılında yaklaşık %98 bir artışla bu sayı 431.230 kişiye ulaşmıştır. 2017 yılında Isparta iline en fazla turist gönderen ülkeler Almanya, Azerbaycan, İran, İtalya, Katar, Suudi Arabistan, İngiltere, Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Fransa ve ABD’dir. Isparta ilinde yaz aylarında turizm talebi daha fazla olmaktadır.

Isparta il Kültür ve Turizm Müdürlüğüne göre Isparta’ya gelen yerli ve yabancı turistlere yönelik olarak Isparta merkez ve ilçelerinde birçok pansiyon, misafirhane ve otellerle hizmet etmektedir. Isparta’da Kültür ve Turizm Bakanlığı’ndan Belgeli 762 oda ve 1.542 yatak kapasiteli 16 adet tesis, Belediyeden Belgeli 1.142 oda ve 2.448 yatak kapasiteli 52 adet tesis olmak üzere İl genelinde toplam 68 konaklama tesisi bulunmaktadır. Isparta İlinde toplam 3.990 yatak kapasitesi mevcuttur.

Global turizm genel anlamda yaz turizmi, kış turizmi, kültür turizmi gibi ana gruplara ayrılmaktadır. Ancak dünya ve Türkiye’de yaşanan gelişmelerin ve değişimlerin turizm türlerine her geçen gün yeni turizm kollarını eklemektedir. Global turizm kollarının yanı sıra Isparta ili aşağıdaki turizm kolları içinde yer alan turistik yerlerle turistlere hizmet yapabildiği anlaşılmaktadır (Türkoğlu vd., 2005:30).

Isparta ilinde bulunan birçok turizm çekicilikleri vardır. Isparta’nın bu turizm çekicilikleri değerlendirildiğinde;

Eğirdir Gölü;

Eğirdir gölünde dört ada bulunmaktadır. Bunlardan Eğirdir kentinin kuzeyindeki Can ada ve Yeşil ada 1976 yılında kıyaya bağlanmıştır. Eğirdir ilçesinin bir mahallesi konumuna gelen yeşil ada turistik pansiyonların ve özgün mesken şekilleri ile oldukça ilgi çekmektedir (Zaman ve Çetin, 2006:278). Bununla birlikte Eğirdir Gölü, su sporları, kuş gözlemciliği, mağara turizmi, yamaç paraşütçülüğü gibi çok çeşitli aktivite olanakları ve çevresinde yer alan doğal korunan alanları ile doğa

turizmi, etrafındaki tarım alanları ile tarım turizmi ve göl çevresindeki kutsal kabul edilen alanlar ile inanç turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir (Korkmaz ve Başkalkan, 2011:2).

Isparta Gül Bahçeleri;

Isparta’da “Gülcülük” tarımsal bir faaliyetin yanında aynı zamanda bir turizm ögesi olarak anılmaya başlanmıştır. Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA)’nın çalışmaları neticesinde 2014 yılında gününbirlik olarak başlatılan gül turizmi, 2016 yılında da konaklamalı olarak devam etmiştir. Gül hasadı zamanında yapılan kültür turlarının bölgeye yayılması projesi ile birlikte, gül çiçeğinin tarım ürünü olması dışında, turizm ögesi olarak da markalaşmasının sağlanması amaçlanmıştır (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2018: 12). Isparta turizminde ürün çeşitliği içerisine giren gül ve lavanta aktiviteleri turizmin Isparta’da ivme kazanmasına neden olacak unsurlardır. Gelecekte Isparta’da turizmin şekillenmesinde bu unsurların göz önüne alınarak plan ve programların yapılması yarar sağlayacaktır (Onguna ve Türkoğlu, 2016:145).

Isparta Lavanta Bahçeleri;

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Anadolu Efes iş birliği ile yürütülen “Gelecek Turizmde Projesi” çağrısı kapsamında “Proje Lavanta Kokulu Köy” adlı projesi 2016 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu proje kapsamında Türkiye’deki lavanta üretiminin %93’ünü oluşturan Isparta’nın Kuyucak Köyü’nde kırsal turizmin canlandırılması ve lavantanın ürün çeşitliliği sağlanarak, yerel halkın gelir elde etmesi, bölgedeki istihdam ve girişimcilik potansiyelinin harekete geçirilmesi hedeflenmiştir (www.gelecekturizmde.com). Bu proje ile birlikte Isparta lavanta bahçelerine olan seyahat talebi artmıştır. Bu doğrultuda Isparta’daki lavanta bahçelerini ziyaret eden yerli ve yabancı turist sayısı 2015 yılında 5.000 kişi (www.milliyet.com.tr), 2016 yılında 21.243 ve 2017 yılında ise 88. 840 kişiye ulaşmıştır (www.isteisparta.com).

Davraz Dağı;

Davraz Dağı dağ turizminin bir alt türü olan kayak sporu yanı sıra alternatif turizm olanaklarına da sahiptir. Ancak, yeterince tanınmadığı için henüz tercih edilen bir turizm merkezi özelliği kazanamamıştır. Nitekim, kayak sporu dışında; dağcılık, kampçılık, doğa fotoğrafçılığı, kardan heykel yapımı, doğa yürüyüşleri (trekking ve hiking), yamaç paraşütü, botanik gözlemciliği, spor turizmi (kondisyon çalışmaları ve futbol sezonu hazırlıkları) gibi bir çok alternatif turizm olanaklarına sahiptir (Ceylan, 2011:205).

Yalvaç Pisidia Antiocheia Antik Kenti;

Pisidia kenti, Hıristiyanlık dininin temellerinin atıldığı ve tüm dünyaya yayıldığı ilk yerleşmelerden biri olup Hıristiyanlar için ikinci bir hac merkezi olarak kabul edilmiştir. Her yıl yüzlerce kişi ibadet etmek için bu kente gelmektedir. Bu özelliği ile inanç turizminde önemli bir yere sahiptir (Kuter ve Erdoğan, 2006:177). Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerine göre Yalvaç Pisidia Örenyeri ve Yalvaç Müzesi ziyaretçi sayılarına Tablo 2.’de yer verilmiştir.

Tablo 2. Yalvaç Pisidia Örenyeri ve Yalvaç Müzesi Ziyaretçi Sayıları

Yıllar	2015		2016		2017	
	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
Yalvaç Müzesi	10.765	919	12.359	265	11.797	165
Yalvaç Pisidia Örenyeri	6.712	12.353	8.964	3.216	7.749	1.559
Genel Toplam	17.477	13.272	21.323	3.481	19.546	1.724

Kaynak: (Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2018b)

Sagalassos Antik Kenti;

Burdur İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2018a)’ne göre Sagalassos, Burdur Ağlasun ilçesinin 7 km kuzeyinde kurulmuş bir kenttir. Sagalassos Pisidia bölgesinin Roma İmparatorluk Dönemi’nde en önemli şehirlerinden biridir. Şehirde bulunan yapıların büyük bir çoğunluğu Roma Dönemi’ne aittir. Sagalassos’un Batılılar tarafından ilk keşfi 1706 yılında Fransız gezgin Paul Lucas tarafından

yapılmıştır. Sagalassos antik kentine her yıl gittikçe ziyaretçi sayısında bir artış yaşanmaktadır. Ayrıca Sagalassos antik kenti Isparta'ya 41 km, Burdur'a 29 km uzaktadır.

Burdur İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2018b) verilerine göre Sagalassos antik kentine 2017 yılında 7.492 yerli ziyaretçi ve 3.842 yabancı ziyaretçi olmak üzere toplam 11.361 kişi ziyaret etmiştir. 2017 yılında Sagalassos antik kentine yapılan ziyaretlerden dolayı 22.396,00 TL gelir elde etmiştir.

Ertokuş Bey Medresesi;

Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2018c)'ne göre Isparta Atabey ilçesinde Prof. Dr. Rüçhan Arık başkanlığında, "Göller Bölgesi Arkeolojik-Kültürel-Turistik Araştırma ve Değerlendirme Projesi" adı altında arkeolojik araştırmalar yapılmış, bunların ilk bölümü 1993 yılı sonunda tamamlanmıştır. Bu araştırmalarla Atabey İlçesinin tarihteki önemi bir kere daha vurgulanmış ve kalıntıların bir bölümü gün ışığına çıkarılırken Ertokuş Medresesi de restore edilerek ve çevre düzenlenmesi yapılarak ziyaretçilere açılmıştır.

Barla;

Isparta ili Eğirdir ilçesine bağlı olan Barla, Said Nursi'nin yaklaşık 8 yıl kaldığı bir belde olarak dikkat çekmektedir. Isparta'ya 41 km uzaklıktadır. Bununla birlikte Eğirdir Gölü kenarında doğal güzelliği ve sakinliğiyle öne çıkan bu belde, günümüzde yine sakin ancak oldukça yoğun bir turist akınına uğramaktadır. Her ne kadar küçük ve adı sıkça dile getirilmese de Barla'nın son dönemde ziyaretçi sayısı 100 binlerle ifade edilmektedir (Doğan ve Doğan, 2013:2).

Yazılı Kanyon Milli Parkı;

Isparta Valiliği (2018)'ne göre Isparta ilinin Sütçüler ilçesine 10 km. uzaklıkta olup, 600 ha. bir alanı kapsamaktadır. 05.09.1989 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir. Zengin bitki örtüsü, yaban hayatı ve doğal güzellikleri bulunmaktadır. Tarihi Kral Yolu'nun da geçtiği kanyon tapınak ve kaya yazıtları ile tarihi önem arz etmektedir. Aziz Paul, Perge'den Pisidia Antiokheia'ya giderken bu kanyondan geçmiştir. Yazılı Kanyon Tabiat Park alanında önemli kanyonlar bulunmaktadır. Pek çok gezginin, araştırmacının ve meraklıların bu kanyonu görmek üzere yöreye gelmektedirler.

Kovada Gölü;

Geçmişten günümüze yapılan uygulamaların yanı sıra 2008 yılında tamamlanan Eğirdir Gölü Yönetim Planı ve Kovada Gölü Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Revizyon Planı'nda ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Turizm Gelişme Raporlarında Eğirdir Gölü ve çevresinin turizm gelişimi ele alınmış ve etkinlikler planlanmıştır. Bu çalışmalara göre Eğirdir Gölü başlı başına bir kaynak değeridir. Ayrıca gölün çevresinde bulunan Kovada Gölü Milli Parkı ve Gelincik Dağı Tabiat Parkı ile değerini arttırmaktadır. Bu alanlarda gerçekleştirilebilmesi mümkün olan kuş gözlemciliği, yamaç paraşütü, doğa yürüyüşü, dağcılık gibi doğa tabanlı turizm etkinlikleri ile yelken, kano, kürek gibi su sporları, tarım turizmi olanakları ve inanç turizmi turları, alanın turizm açısından ne kadar önemli olduğunu göstermektedir (Korkmaz ve Başkalkan, 2011: 65-68).

Gölcük Tabiat Parkı;

Göller Bölgesi; Beyşehir, Burdur, Eğirdir ve Kovada gölleri başta olmak üzere birçok göl ve sulak alan barındırmaktadır. Göller Bölgesinde yer alan Gölcük Gölü ise flora, fauna ve peyzaj özelliği nedeniyle 1991 yılında Tabiat Parkı haline getirilmiştir (Tabur ve Ayvaz, 2006:16). Isparta Valiliği (2018)'ne göre Gölcük Gölü Isparta il merkezine 12 km. Burdur il merkezine 25 km'dir. Geceleme tesislerinin olmaması sebebi ile Isparta ve Burdur halkı tarafından günübirlik olarak piknik amaçlı kullanılmaktadır.

Salda Gölü;

Burdur Valiliği (2018)'ne göre Salda Gölü, Burdur ilinin yaklaşık 64 km batısında Yeşilova ilçe sınırlarında yer almaktadır. Türkiye'nin en derin, en temiz, en berrak özelliklere sahip göllerindendir. Ormanlık tepelerle ve ovalarla çevrili tektonik bir göldür. Derinliği bazı yerlerde 185 metredir. Salda Gölü, kumsalı, turkuaz rengiyle oluşan güzel manzarası, temiz doğası, ormanları ve

kamp yerleriyle alternatif tatil imkânlarını sunan, doğanın en cömert olduğu alanlardandır. Birçok kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır. Salda Gölü yelken, kano, rüzgâr sörfü, foto-safari, göl turu, sualtı dalış, yüzme vb. imkânlar sunmaktadır.

Kızıldağ Milli Parkı;

Kızıldağ Milli Parkı, sahip olduğu çekicilikleri ile turizm ve rekreasyonel faaliyetler açısından oldukça yüksek bir potansiyele sahiptir. Nitekim milli park sahasında bu faaliyetlerle ilgili son yıllarda yapılan alt ve üstyapı çalışmalarının sayısını artmaktadır (Kervankıran ve Eryılmaz, 2016:164).

İnönü Mağarası;

Eğirdir İlçesi Sarıdris Köyü İnönü Tepe Mevkii'ndedir. Yaklaşık toplam uzunluğu 227 m'dir. Yatay ve kuru mağara tipi özelliğine sahiptir. İnönü Mağarası girişten itibaren dar galeriler halinde ve yatay bir şekilde gelişmiştir. Sadece giriş kısmında bir salon vardır. Burada kalın bir toprak tabakası ve içinde bol miktarda iskelet parçaları vardır. Mağaranın giriş kısmı ya iskân edilmiş ya da mezar olarak kullanılmıştır. Mağara'nın bazı kollarında çok miktarda dikit, sarkıt, sütun ve duvar damlataş oluşumları vardır. Bu oluşumlar mağaraya doğal güzellik vermektedirler (Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2018d). Isparta'nın Eğirdir ilçesinde bulunan İnönü Mağarası, Isparta ilinin turizmde önemli bir yere sahiptir. Sarıdris Kasabası'nda bulunan mağara yıl içerisinde birçok turist tarafından ziyaret edilmektedir (www.ispartahaber.com.tr).

Aksu Zindan Mağarası;

Isparta ili Aksu ilçesinin 2 km kuzeydoğusunda Aksu çayı vadisinde yer almaktadır. Mağaranın toplam uzunluğu 760 metre, girişe göre en yüksek noktası ise 15.5 metredir. Romalılardan bu yana bilinen ve kullanılan bir mağaradır. Yatay ve yarı aktif bir mağaradır. Zindan mağarasının bulunduğu Göller bölgesi yöresi Türkiye'nin en yoğun karstlaşmış alanlarından birisidir. Mağaraya girişten itibaren taban toprak ve küçük kaya blokları ile kaplıdır ve burası yaz kış yarasa kolonilerinin barındığı bölümdür (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Zindan Mağarası-Isparta, 2018).

Tablo 3. Aksu Zindan Mağarasına Ziyaretçi Sayıları

	2015	2016	2017
Yerli	9.979	8.018	11.933
Yabancı Ziyaretçi	336	63	74
Genel Toplam	10.315	8.081	12.007

Kaynak: (Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2018e)

Prof. Dr. Turan Yazgan Halı ve Kilim Müzesi;

Isparta Belediyesi tarafından 2013 yılında hizmete sunulan müzede, Anadolu Coğrafyasında Türkler tarafından kullanılan yaklaşık 3.500 adet halı, kilim ve etnografik ürünler sergilenmektedir. Müzede yaklaşık 3.200 m² kapalı alana sahip hem yatay hem de dikey 11 katlı olmak üzere sergileme salonları, kulenin en son katında seyir katı Dünyanın en büyük 3 adet Isparta Gül'ünü içeren kompozisyona sahiptir. Müzeyi yılda yaklaşık 50.000 kişi ziyaret etmektedir (Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2018f).

Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi;

Isparta ilinin Atabey ilçesinde 17 dönümlük bir alan üzerine kurulmuş olup, 6.000 m² kapalı alanı bulunmaktadır. Müzesinin yapımına 1990 yılında başlandı ve müze 26 Ekim 2014 günü törenle hizmete açılmıştır. Müze'de Süleyman Demirel'in kendi kütüphanesinde bulunan 46.000 kitap, 126.000 fotoğraf, 8.000 hediye eşya, 4.000 tablo, 6.000 teyp ve video-kaset, 500 giyim-kuşam malzemesi ve halı-kilim, başka müzelerde ve kütüphanelerde aransa da bulunamayacak, 10.000 klasör dolusu 6 milyon dokümandan oluşmaktadır. Müzeyi, yaz döneminde aylık ortalama 8.000, kış döneminde ise 2.000 kişi ziyaret etmektedir (Süleyman Demirel Vakfı, 2018).

3. YÖNTEM

Birincil veriler, 2017 yılı güz döneminde Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinden elde edilmiştir. Elde edilen veriler paket programı kullanılarak aritmetik ortalamalar, yüzde ve frekans yöntemleri ile analiz edilmiş, sonuçlar tablolar halinde değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

SWOT analizi bir ilin, bir işletmenin ya da bir kurumun güçlü ve zayıf yönlerinin anlaşılmasına, fırsatların farkına varılmasına ve karşılaşılabilecek tehditlerin görülmesine yardımcı olacak faydalı bir tekniktir. Bu kapsamda Isparta merkezinde yaklaşık 251.531 insan yaşarken yükseköğretim faaliyetlerini sürdüren Süleyman Demirel Üniversitesi kendi bünyesinde yaklaşık 83.000 öğrenci barındırmaktadır. Bu öğrenciler başta çevre iller olan Antalya, Burdur, Denizli ve Afyon olmak üzere Türkiye’nin dört bir yanından gelmektedirler. Isparta ilinin ekonomisine ve ticari canlılığına önemli katkı sağlayan Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri SWOT analizi çerçevesinde değerlendirildiğinde Isparta ili için güçlü ve önemli bir fırsat oluşturmaktadır. Öte yandan Isparta ili önemli turizm çekiciliğine sahip olduğu görülmektedir. Bu turizm çekicilikleri her geçen yıl sayıları artan yerli ve yabancı turistler tarafından ziyaret edilmektedir. Isparta ilinde bulunan ve önemli turizm değerlere sahip olan turizm değerleri, SWOT analizi çerçevesinde değerlendirildiğinde Isparta ili için diğer güçlü ve önemli bir fırsatı oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı Isparta ilinin önemli iki fırsat unsuru olan öğrenciler ile turizm değerleri arasındaki ilişkiyi değerlendirilmesidir. Isparta ilinde bulunan Süleyman Demirel Üniversitesinde eğitim faaliyetlerine devam eden öğrencilerin ildeki turizm değerlerinin kullanımı hakkında fikir elde edilmesi açısından önem taşımaktadır.

3.2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın evrenini Isparta ilinde bulunan Süleyman Demirel Üniversitesinin merkez kampüsünde eğitim alan lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenciler oluşturmaktadır.

1992 yılında kurulan Süleyman Demirel Üniversitesi, 3.446 idari personeli ile 19 fakülte, 4 yüksekokul, 1 devlet konservatuvarı, 6 enstitü, 21 meslek yüksekokulu, 40 araştırma ve uygulama merkezi, 5 bölüm, 1 araştırma ve uygulama hastanesi ve 1 dış hekimliği hastanesine sahiptir (SDÜ, İdare Faaliyet Raporu, 2017).

Ayrıca Süleyman Demirel Üniversitesi, öğrencilerine ve çalışanlarına hastane, yurtlar, kampüs çarşısı merkez, eğitim ve sosyal tesisler, spor tesis alanlar, öğrenci yemekhanesi ve kafeterya, proje destek ve teşvikleri, laboratuvarları gibi imkânlarıyla hizmet vermektedir (SDÜ, Stratejik Plan, 2016).

Süleyman Demirel Üniversitesi (2017) idare faaliyet raporuna göre Isparta merkezinde bulunan batı ve doğu yerleşke olarak ayrılan ayrıca Isparta merkezinde olup bu yerleşkelerin dışında kalanlarla birlikte Isparta merkezindeki yerleşkelerde toplam 64.637 öğrenci, Isparta merkezi dışında kalan ve Isparta ilçe yerleşkelerinde toplam 18.361 öğrenci olmak üzere Süleyman Demirel Üniversitesinin 2017 yılında toplam 82.998 öğrencisi bulunmaktadır.

Tablo 4. Süleyman Demirel Üniversitesi, 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı Öğrenci Sayıları

Ön lisans	32.921
Lisans	38.849
Yüksek Lisans	9.683
Doktora	1.545
Toplam	82.998

Kaynak: (SDÜ İdare Faaliyet Raporu, 2017)

Tablo 4.’te görüldüğü üzere 82.998 öğrenciye sahip olan Süleyman Demirel Üniversite 38.849 lisans öğrencileriyle başı çekerken 32.921 ön lisans öğrencileri takip etmektedir.

Süleyman Demirel Üniversitesi aynı zamanda uluslararası öğrencilerinde tercih ettiği üniversitelerden biridir. Süleyman Demirel Üniversitesi (2017) idare faaliyet raporuna göre Ön

lisans/Lisans öğrencilerinden 1.158, lisansüstü öğrencilerinden ise 398 olmak üzere toplam 1.556 uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır.

Süleyman Demirel Üniversitesinde 2017 yılında 82.998 öğrenci aktif olarak eğitim-öğretim görürken diğer yandan da 1992 yılından itibaren Süleyman Demirel Üniversitesinde eğitim almış ve mezun olmuş bir öğrenci kitlesi vardır.

Tablo 5. Süleyman Demirel Üniversitesi 1992-2017 Yılları Arasında Toplam Mezun Öğrenci sayıları

Ön lisans	105.768
Lisans	77.564
Yüksek Lisans	7.183
Doktora	1.253
Toplam	191.768

Kaynak: (SDÜ İdare Faaliyet Raporu, 2017)

Tablo 5.'te görüldüğü üzere 1992 yılından itibaren Süleyman Demirel Üniversitesinden 191.768 öğrenci mezun olmuştur. Mezun olan öğrencilerden 108.768'i ön lisans, 77.564'ü ise lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta iline ekonomik, sosyal ve kültürel yapısına ve durumuna önemli etkiler bırakmıştır. Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin Isparta ilinde yapmış oldukları özellikle barınma, giyim, sosyal etkinlikler, haberleşme ve ulaşım gibi harcamalarının il ekonomisine canlılık kazandırdığından bu üniversitenin önemini birkaç kat daha arttırmaktadır. Akçakanat, Çarıkçı ve Dulupçu (2010) tarafından Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin Isparta ili ekonomisine katkılarının araştırıldığı çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesinde eğitim alan bir öğrencinin 2009 yılı için ayda yaklaşık olarak 474 TL harcama yaptığı ve öğrenci harcamalarının Isparta iline yıllık bazda yaklaşık 81.000.000 TL'lik bir katkı sağladığı tespit edilmiştir. Öğrenciler toplam harcamalarının yaklaşık %60'ını barınma ve beslenme amacıyla yapmaktadır.

Öğrencilerin Isparta iline barınma, giyim, sosyal etkinlikler, haberleşme ve ulaşım gibi sektörlere yapılan harcamalarının ve eğiliminin yanı sıra Isparta ilindeki turizm değerlerinden ve potansiyelinden ne kadar faydalanıp faydalanmadıkları ve ne kadar harcama yaptıkları araştırılması gereken bir konudur. Bu kapsamda Süleyman Demirel Üniversitesi, öğrenciler tarafından talep edilmesinin ince noktası şehrin sosyal olanaklarının, yaşam kalitesinin ve ilin değerlerinin zenginliği olduğu bir gerçektir. Eğitim kalitesinin en önemli temelli şehrin sosyo-kültürel olanakları ile desteklendiği takdirde üniversite istenen bir konuma gelebilmektedir (Akçakanat vd., 2011:3).

Bu kapsamda Isparta ili sınırları arasında yer alan Eğirdir Gölü, Isparta Gül Bahçeleri, Isparta Lavanta Bahçeleri, Davraz Kayak Merkezi, Yalvaç Pisidia Antiocheia Antik Kenti, Ertokuş Bey Medresesi, Barla, Yazılı Kanyon Milli Parkı, Kovada Gölü, Gölcük Tabiat Parkı, Kızıldağ Milli Parkı, İnönü Mağarası, Zindan Mağarası, Prof. Dr. Turan Yazgan Halı ve Kilim Müzesi, Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi ile Sagalassos Antik Kenti ve Salda Gölü Burdur ilinin sınırları arasında olup Isparta'ya yakın olması sebebiyle çalışmaya dahil edilmiştir.

Araştırmada; örnek külenin belirlenmesinde tesadüfi olmayan örnekleme metotlarından kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak örnekleme seçiminde bir sınırlama getirilmemiş ve ulaşılabildiği kadar Üniversite öğrencilerine ulaşılması amaçlanmıştır.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veri toplama tekniği olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak anket tekniğinin seçiminde evrenin büyüklüğü, zaman ve maliyet gibi unsurlar ön plana çıkmıştır. Anket formu Ulusan ve Batman, 2010; Doğan ve Doğan (2013); Kervankıran ve Eryılmaz (2016) çalışmalarından uyarlanmıştır.

Isparta'da Bulunan Turizm Değerlerinden Faydalanma Düzeyi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

Isparta'da eğitim alan üniversite öğrencilerine yönelik demografik özellikler, öğrencilerin seyahat algıları durumu ile öğrencilerin Isparta turizmine yönelik izlenimleri ve öğrencilerin Isparta'daki turizm potansiyelinin kullanım düzeyleri olmak üzere üç bölümden oluşan anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anketin birinci formunda 8 sorudan oluşan öğrencilerin demografik özellikleri bulunmaktadır. Anketin ikinci formunda 4 sorudan oluşan öğrencilerin seyahat algıları durumu ile 13 sorudan oluşan öğrencilerin Isparta turizmine yönelik izlenimleri hakkında öğrencilerin görüşlerini belirlemeye yönelik birden çok seçenekli kapalı uçlu sorular sorulmuştur. Bu yargılara ilişkin düşüncelerin alınabilmesi için 5'li Likert ölçeği kullanılmıştır. Buna göre anketin ikinci formunda 1 = “kesinlikle katılıyorum”, 2 = “katılıyorum”, 3 = “kararsızım”, 4 = “katılmıyorum” ve 5 = “kesinlikle katılmıyorum” seçenekleri yer almaktadır. Anketin üçüncü formunda 18 sorudan oluşan öğrencilerin Isparta'daki turizm potansiyelinin kullanım düzeyleri hakkında öğrencilerin görüşlerini belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur. Bu sorulara ilişkin düşüncelerin alınabilmesi için anketin üçüncü formunda 1 = “adını ilk kez duydum” 2 = “Hiç gitmedim”, 3 = “1 kez gittim”, 4 = “2 kez gittim”, 5 = “3 kez gittim” ve 6 = “4 kez ve daha fazla gittim” seçenekleri yer almaktadır.

Araştırmada toplam 500 tane anket formu dağıtılmış ve 398 anket dönüşü sağlanmıştır. 398 anketten 7 tanesi eksik veri, hatalı kodlama gibi nedenlerle değerlendirme dışı bırakılıp toplam 391 anket değerlendirilmeye alınmıştır. Anketlerden elde edilen veriler paket program kullanılarak aritmetik ortalamalar, yüzde ve frekans yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuçlar tablolar halinde değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

Araştırma bulgularının yer aldığı bu bölümde ilk olarak araştırmaya katılanları tanıtıcı bilgileri incelenmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen frekans ve yüzde analizi sonuçları Tablo 6.'da yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Tanıtıcı Bilgiler (n=391)

	n	%		n	%		n	%
Cinsiyet			Memleket Durumu			Aylık Gelir		
Kadın	217	55	Ispartalı Olanlar	49	12,50	500 TL'den Az	101	25,80
Erkek	174	45	Ispartalı Dışında Olanlar	342	87,50	501-1.000 TL Arası	187	47,80
Toplam	391	100	Toplam	391	100	1.001-1.500 TL Arası	49	12,50
Yaş			Isparta'da Yaşadıkları Süre			1.501-2.000 TL Arası	25	6,40
17-19 Yaş Arası	24	6	1-2 Yıl Arası	93	23,80	2.001 TL Ve Üzeri	29	7,40
20-22 Yaş Arası	223	57	3-4 Yıl Arası	202	51,70	Toplam	391	100
23-25 Yaş Arası	117	30	5-6 Yıl Arası	46	11,80	Seyahat Harcaması		
26-28 Yaş Arası	15	3,90	7 Yıl ve Üstü	50	12,80	Hiç Harcama Yapmıyorum	83	21,20
29-31 Yaş Arası	5	1,30	Toplam	391	100	100 TL'den Az	145	37,10
32 yaş ve üstü	7	1,80	Geldikleri Bölgeler			100-199 TL Arası	81	20,70
Toplam	391	100	Akdeniz Bölgesi	112	32,70	200-299 TL Arası	47	12,0
Sınıf			Ege Bölgesi	80	23,40	300 TL Ve Üzeri	35	9,00
1. Sınıf	42	10,70	Marmara Bölgesi	57	16,70	Toplam	391	100
2. Sınıf	74	18,90	Karadeniz Bölgesi	13	3,80			
3. Sınıf	151	38,60	İç Anadolu Bölgesi	56	16,40			
4. Sınıf	94	24,00	Doğu Anadolu Bölgesi	14	4,10			
5. Sınıf ve üstü	30	7,60	Güney Doğu Anadolu Bölgesi	10	2,90			
Toplam	391	100	Toplam	342	100			

Araştırmaya toplam 391 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden %55'i kadın %45'i ise erkektir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu %57'lik oranla 20-22 yaş grubundan oluşmaktadır. Bu grubu %30'lük grupla 23-25 yaş arası takip etmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %38,60'ı 3. Sınıf öğrencileri olurken, %31,60'ı 4. Sınıf ve üstü öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların çoğu memleketi Isparta olmayanlar oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık %51'i 3 ve 4 yıl gibi bir süredir Isparta'da yaşamaktadır. Geldikleri bölgeler açısından incelendiğinde katılımcıların 49'u görüş bildirmemiştir. Görüş bildiren 342 öğrencinin geldikleri bölgeler açısından %32,7'si ile en fazla Akdeniz bölgesi, %2,9'u ile en az Güney Doğu Anadolu bölgesi olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin gelir dağılımları incelendiğinde %47,8 oranla 501-1.000 TL arasında bir gelire sahip oldukları görülmektedir. Öğrencilerin yaklaşık %25'inin

Isparta'da Bulunan Turizm Değerlerinden Faydalanma Düzeyi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

ise gelirleri 500 TL'den azdır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık %21'inin farklı yerleri gezmek ve görmek için herhangi bir harcama yapmadıklarını ifade etmişlerdir.

Süleyman Demirel Üniversitesinde eğitim alan öğrencilerin seyahat etme algısına ilişkin görüşlerine Tablo 7.'de yer verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Seyahat Algıları Durumu (n=391)

Öğrencilerin Seyahat Algısı		Kesinlikle	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
		Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum	Katılıyorum
Bilinmeyi görme, anlama ve öğrenme isteği ile yeni yerleri görmek beni heyecanlandırır.	n	17	13	17	130	214	
	%	4,3	3,3	4,3	33,2	54,7	
Ben, günlük yaşamın monotonluğundan kurtulmak ve zamanı hoşça geçirmek amacıyla seyahat ederim.	n	21	35	44	171	120	
	%	5,4	9,0	11,3	43,7	30,7	
Kültür, doğa ve inanç turizm kapsamında seyahat etmeye özel bir zamanı ayırıyorum.	n	25	63	97	142	64	
	%	6,4	16,1	24,8	36,3	16,4	
Doğa güzelliklerini, farklı kültür ve inanışları görmenin bakış açımı geliştirdiğini düşünüyorum.	n	18	12	24	165	172	
	%	4,6	3,1	6,1	42,2	44,0	

Araştırmaya katılan öğrencilerin %88'i bilinmeyi görme, anlama ve öğrenme isteği ile yeni yerleri görme heyecanı yaşadıkları ve %86'sı da doğa güzelliklerini, farklı kültür ve inanışları görmenin bakış açılarını geliştirdiğini düşünmektedirler. Katılımcıların %75'i günlük yaşamın monotonluğundan kurtulmak ve zamanı hoşça geçirmek amacıyla seyahat etmektedirler. Ancak araştırmaya katılan öğrencilerin %53'ü kültür, doğa ve inanç turizm kapsamında seyahat etmeye özel bir zaman ayırdıklarını ifade ederken, öğrencilerin %24'ü de özel zaman ayırma konusunda bir kararsızlık içinde oldukları görülmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin yeni yerleri görmek, seyahat etmek, seyahat ve gördükleri yeni yerlerin kendilerine değer kattığını düşünmektedirler. Seyahat etmeye özel zaman ayırıp ayırmadıklarına bakıldığında kararsızların oranı biraz kendini hissettirdiğini görülmektedir. Seyahat etmek için özel zaman ayıranların oranı %50 iken kararsız olanların oranı ise %25'tir.

Süleyman Demirel Üniversitesinde eğitim alan öğrencilerin Isparta'da ve yakın çevresinde bulunan turizm değerlerinden faydalanma ve kullanma durumları Tablo 8.'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Isparta Turizm Değerlerinden Faydalanma Durumları (n=391)

	Adını İlk Kez Duyanlar		Hiç Gitmeyenler		1 Kez Gidenler		2 Kez Gidenler		3 Kez ve Daha Fazla Gidenler	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Isparta Eğirdir Gölü	6	1,5	34	8,7	60	15,3	57	14,6	234	59,8
Isparta'nın Keçiborlu, Gönen, Kuyucak ve Güneykent de bulunan Gül Bahçeleri	28	7,2	244	62,4	59	15,1	26	6,6	34	8,7
Isparta'nın Keçiborlu, Gönen, Kuyucak ve Güneykent de bulunan Lavanta Bahçeleri	32	8,2	285	72,9	45	11,5	10	2,6	19	4,8
Isparta'nın Davraz Kayak Merkezi	6	1,5	179	45,8	101	25,8	34	8,7	71	18,2
Isparta'nın Sütçüler ilçesinde bulunan Yazılı Kanyon Milli Parkı	31	7,9	268	68,5	59	15,1	14	3,6	19	4,9
Isparta'nın Yalvaç ilçesinde bulunan Pisidia Antiocheia Antik Kenti	69	17,6	279	71,4	23	5,9	7	1,8	13	3,3
Isparta'nın Eğirdir ilçesinde bulunan Barla Beldesi	41	10,5	250	63,9	56	14,3	15	3,8	29	7,5
Isparta'nın Eğirdir ilçesinde bulunan Kovada Gölü	41	10,5	251	64,2	55	14,1	15	3,8	29	7,4
Isparta'da bulunan Gölcük Tabiat Parkı	21	5,4	179	45,8	79	20,2	36	9,2	76	19,4
Isparta'nın yakın çevresinde olan Sagalassos Antik Kenti	42	10,7	276	70,6	46	11,8	11	2,8	16	4,0
Isparta'nın yakın çevresinde olan Salda Gölü	21	5,4	267	68,3	61	15,6	19	4,9	23	5,8
Isparta'nın Şarkikaraağaç ilçesinde bulunan Kızıldağ Milli Parkı	72	18,4	276	70,6	30	7,7	5	1,3	8	2,0
Isparta'nın Atabey ilçesinde bulunan Ertokuş Bey Medresesi	60	15,3	267	68,3	40	10,2	11	2,8	13	3,4
Isparta'nın Eğirdir ilçesinde bulunan İnönü	81	20,7	271	69,3	25	6,4	6	1,5	8	2,0

Isparta'da Bulunan Turizm Değerlerinden Faydalanma Düzeyi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

Mağarası										
Isparta'nın Aksu ilçesinde bulunan Zindan Mağarası	62	15,9	262	67,0	35	9,0	10	2,6	22	5,6
Prof. Dr. Turan Yazgan Halı ve Kilim Müzesi	153	5,9	153	39,1	120	30,7	38	9,7	57	14,6
Isparta'nın Atabey ilçesinde bulunan Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi	62	15,9	247	63,2	50	12,8	12	3,1	20	5,1

Isparta ilinin Eğirdir ilçesinde bulunan Eğirdir gölü katılımcıların en çok gittiği yerlerden biri olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucundan öğrencilerin yaklaşık %90'ı en az bir kez Eğirdir gölüne gittikleri görülmektedir.

Isparta ilinin Keçiborlu, Gönen, Kuyucak ve Güneykent de bulunan gül bahçelerine öğrencilerin yaklaşık %63'ünün hiç gitmediği ve %7,2'sinin ise bu gül bahçelerinin adını hiç duymadığı belirlenmiştir. Gül bahçelerine en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %30'dur.

Isparta ilinin Keçiborlu, Gönen, Kuyucak ve Güneykent'de bulunan lavanta bahçelerine katılımcıların yaklaşık %73'ü hiç gitmediklerini ve %9'u bu lavanta bahçelerinin adını hiç duymadıklarını ifade etmiştir. Lavanta bahçelerine en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %18'dir.

Isparta ilinde bulunan Davraz Kayak merkezine öğrencilerin yaklaşık %46'sı hiç gitmediklerini ve yaklaşık %2'si Davraz kayak merkezinin adını ilk defa duyduklarını belirtmişlerdir. Davraz kayak merkezine en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %53'tür.

Isparta ilinin Sütçüler ilçesinde bulunan Yazılı Kanyon Milli Parkına öğrencilerin yaklaşık %69'unun hiç gitmediği ve yaklaşık %8'inin bu milli parkının adını hiç duymadığı tespit edilmiştir. Yazılı kanyon milli parkına en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %23'tür.

Isparta'nın Yalvaç ilçesinde bulunan Pisidia Antik Kentine ankete katılan öğrencilerin yaklaşık %72'sinin hiç gitmediği ve yaklaşık %18'inin bu antik kentinin adını hiç duymadığı belirlenmiştir. Pisidia Antik Kentine en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı %11'dir.

Isparta'nın Eğirdir ilçesine bağlı Barla Beldesine katılımcıların yaklaşık %64'u hiç gitmediği ve yaklaşık %11'i ise bu beldenin adını hiç duymadığını ifade etmiştir. Barla'ya en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %25'dir.

Isparta'nın Eğirdir ilçesinde bulunan Kovada Gölüne öğrencilerin yaklaşık %64'u hiç gitmedikleri ve yaklaşık %11'i bu gölün adını hiç duymadığı belirlenmiştir. Kovada Gölüne en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %25'dir.

Isparta'da bulunan Gölcük Tabiat Parkına öğrencilerin yaklaşık %46'sı hiç gitmediklerini ve yaklaşık %6'sı bu parkın adını hiç duymadıklarını ifade etmiştir. Gölcük Tabiat Parkına en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %48'dir.

Isparta'nın yakın çevresinde bulunan Sagalassos Antik Kentine ankete katılan öğrencilerin yaklaşık %71'i hiç gitmediği ve yaklaşık %11'inin ise bu antik kentin adını hiç duymadığı belirlenmiştir. Sagalassos Antik Kentine en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %18'dir.

Isparta'nın yakın çevresinde bulunan Salda gölüne öğrencilerin yaklaşık %69'unun hiç gitmediği ve yaklaşık %6'sının ise bu gölün adını hiç duymadığı tespit edilmiştir. Salda gölüne en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %26'dır.

Isparta'nın Şarkikaraağaç ilçesinde bulunan Kızıldağ Milli Parkına katılımcıların yaklaşık %71'inin hiç gitmediği ve yaklaşık %18'inin ise bu parkın adını hiç duymadığı belirlenmiştir. Kızıldağ Milli Parkına en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %11'dir.

Isparta'nın Atabey ilçesinde bulunan Ertokuş Bey Medresesine öğrencilerin yaklaşık %69'u hiç gitmediğini ve yaklaşık %16'sı ise bu medresenin adını hiç duymadığını ifade etmiştir. Kızıldağ Milli Parkına en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %16'dır.

Isparta’nın Eğirdir ilçesinde bulunan İnönü Mağarasına öğrencilerin yaklaşık %69’unun hiç gitmediği ve yaklaşık %21’inin bu mağaranın adını hiç duymadığı belirlenmiştir. İnönü Mağarasına en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %10’dır.

Isparta’nın Aksu ilçesinde Zindan Mağarasına öğrencilerin yaklaşık %67’si hiç gitmediklerini ve yaklaşık %16’sı ise bu mağaranın adını hiç duymadıklarını belirtmişlerdir. Zindan Mağarasına en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %17’dir.

Prof. Dr. Turan Yazgan Halı ve Kilim Müzesine öğrencilerin yaklaşık %39’u hiç gitmediği ve yaklaşık %6’sı ise bu müzenin adını hiç duymadığını ifade etmiştir. Prof. Dr. Turan Yazgan Halı ve Kilim Müzesine en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %55’dir.

Isparta’nın Atabey ilçesinde bulunan Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesine katılımcıların yaklaşık %63’ü hiç gitmediği ve yaklaşık %16’sı ise bu müzenin adını hiç duymadığını belirtmiştir. Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesine en az bir ve daha fazla giden öğrencilerin oranı yaklaşık %21’dir.

Öğrencilerin %20’si Isparta’daki İnönü Mağarasının, yaklaşık %17’si Kızıldağ Milli Parkının ve Pisidia Antiocheia Antik Kentinin, yaklaşık %15’i Zindan Mağarasının, %16’sı Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesinin, yaklaşık %15’i Ertokuş Bey Medresesinin, ve yaklaşık %10’u Sagalassos Antik Kentinin, Kovada Gölünün ve Barla Beldesinin adını ilk kez duyduklarını belirtmişlerdir.

Ankete katılan %70’i ile %73’ü arasındaki öğrencilerin Isparta’daki Lavanta Bahçelerini, Pisidia Antiocheia Antik Kentini, Kızıldağ Milli Parkını, Sagalassos Antik Kentini, %63’ü ile %70’i arasındaki öğrencilerin İnönü Mağarasını, Yazılı Kanyon Milli Parkını, Ertokuş Bey Medresesini, Salda Gölünü, Zindan Mağarasını, Kovada Gölünü, Barla Beldesini, Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesini ve Isparta’nın Gül Bahçelerini, %40’ı ile %50’si arasındaki öğrencilerin Gölcük Tabiat Parkını, Davraz Kayak Merkezini ve Prof. Dr. Turan Yazgan Halı ve Kilim Müzesini hiç ziyaret etmemişlerdir.

Süleyman Demirel Üniversitesinde eğitim alan öğrencilerin Isparta’da ve yakın çevresinde bulunan turizm değerlerine yönelik olumlu ve olumsuz izlenimleri tablo 9.’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin Isparta Turizmine Yönelik İzlenimleri (n=391)

Öğrencilerin Seyahat Algısı		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katlıyorum	Kesinlikle Katlıyorum
Isparta’da bulunan Eğirdir gölü, kovada gölü, gül ve lavanta bahçeleri, davraz dağı gibi gezilecek ve görülecek yerlerin olması SDÜ’yü tercih etmemde etkili olmuştur.	n	159	122	43	40	25
	%	40,66	31,20	11,00	10,23	6,39
Isparta dışından gelenlerin geldikleri şehirler ile Isparta’yı karşılaştırdığımda Isparta’da gezilecek ve görülecek yerlerin (doğa, kültür ve inanç turizmi açısından) daha fazla olduğunu düşünüyorum.	n	115	98	90	57	28
	%	29,4	25,1	23,0	14,6	7,2
Isparta’da gezilecek ve görülecek yerlerin olduğunu (doğa, kültür ve inanç turizmi) Isparta’ya geldiğimde öğrendim.	n	45	59	58	134	92
	%	11,5	15,1	14,8	34,3	23,5
Isparta’da Eğirdir gölü, kovada gölü, salda gölü, gül ve lavanta bahçeleri, davraz dağı gibi gezilecek ve görülecek yerlerin Türkiye için bir turizm potansiyeli olduğunu düşünüyorum.	n	29	41	75	144	100
	%	7,4	10,5	19,2	36,8	25,6
Isparta’da Kovada Gölü ve Gölcük Tabiat Parkına giriş ücretlerin yüksek olduğunu düşünüyorum	n	26	36	93	92	143
	%	6,6	9,2	23,8	23,5	36,6
Isparta’nın seyahat etmek için güvenli bir yer olduğunu düşünüyorum.	n	29	29	49	149	135
	%	7,4	7,4	12,5	38,1	34,5
Isparta’da gezilecek ve görülecek yerlerin çevre kirliliği açısından temiz yerlerdir.	n	34	43	125	132	57
	%	8,7	11,0	32,0	33,8	14,6
Yerel yönetimlerin Isparta turizminin gelişiminde yeterli politikaları oluşturduğunu düşünüyorum	n	75	85	131	67	33
	%	19,2	21,7	33,5	17,1	8,4
Isparta’ya gidilmesi ve görülmesi için çevremdeki insanlara tavsiye ederim.	n	40	48	100	135	68
	%	10,2	12,3	25,6	34,5	17,4
Isparta’da gidilmesi ve görülmesi gereken yerlere yeterli etkinliklerin düzenlendiğini	n	76	110	99	68	38
	%	19,4	28,1	25,3	17,4	9,8

düşünüyorum	%	19,4	28,1	25,3	17,4	9,7
Isparta’da gidilmesi ve görülmesi gereken yerlerin çekiciliğini hissettiren yeterli reklam ve tanıtımların yapıldığını düşünüyorum.	n	83	113	96	70	29
	%	21,2	28,9	24,6	17,9	7,4
Isparta’da gidilmesi ve görülmesi gereken yerlere ulaşım sıkıntısı vardır.	n	47	48	70	93	133
	%	12,0	12,3	17,9	23,8	34,0
Isparta’da gidilmesi ve görülmesi gereken yerler hiçbir zaman ilgimi çekmedi.	n	134	136	67	26	28
	%	34,3	34,8	17,1	6,6	7,2

Tablo 9.’a göre öğrenciler, Isparta’daki turizm değerlerinin üniversite tercihlerinde etkisinin düşük olduğunu vurgulamışlardır. Diğer illere göre karşılaştırıldığında Isparta’daki turizm değerlerinin yetersiz olduğu, Isparta’da turizm değerlerinin Isparta’ya geldikleri zaman öğrendikleri, Isparta’daki turizm değerlerinin Türkiye turizmi açısından bir potansiyele sahip olduğu, giriş ücretlerinin yüksek olduğu, yerel yönetimlerin yeteri kadar Isparta turizminin geliştirmek için bir çaba göstermedikleri ve yeteri kadar etkinlik düzenlenemediği, yeteri kadar tanıtımların yapılmadığı, turizm yerlerine ulaşım sıkıntısının olduğu ve Isparta’daki turizm değerlerinin öğrencilerin her zaman ilgisini çektiği bulgularına ulaşılmıştır.

5. SONUÇ

SWOT analizi, herhangi bir sektörün, kuruluşun ve örgütün mevcut ve gelecekteki durumunu analiz ettiği gibi bir ilin mevcut ve gelecekteki durumun analizi yapılmasında da kullanılan önemli bir tekniktir. Durgun (2007) tarafından yapılan SWOT analizi çalışmasında, aynı zamanda Isparta İl Özel İdaresi, Isparta Belediyesi, Isparta Ticaret ve Sanayi Odası ve Süleyman Demirel Üniversitesi tarafından yapılan stratejik planlarda yer alan SWOT analizi çalışmalarında Isparta ilinde üniversitenin ve turizm değerlerinin varlığı Isparta ilinin önemli iki fırsatını oluşturduğu vurgulanmaktadır. İlk fırsat olarak değerlendirilen Süleyman Demirel Üniversitesi’nin 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında toplam 82.998 öğrencisi bulunurken, üniversitenin kuruluşundan 2018 yılına kadar toplam mezun ettiği öğrenci sayısı ise 191.768’dir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %87,50’si Isparta dışındaki illerden üniversiteyi tercih ettikleri görülmektedir. İkinci fırsat olarak değerlendirilen turizm değerleri açısından incelendiğinde; Isparta Eğirdir Gölü, Gül ve Lavanta Bahçeleri, Davraz Kayak Merkezi, Yazılı Kanyon Milli Parkı, Pisidia Antiocheia Antik Kenti, Barla Beldesi, Kovada Gölü, Gölcük Tabiat Parkı, Sagalassos Antik Kenti, Salda Gölü, Kızıldağ Milli Parkı, Ertokuş Bey Medresesi, İnönü Mağarası, Zindan Mağarası, Prof. Dr. Turan Yazgan Halı ve Kilim Müzesi ve Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesine her yıl yerli ve yabancı turist çekmektedir. Ayrıca Isparta gerek yerel düzeyde gerekse de ulusal düzeyde bu turizm değerlere yerli ve yabancı turist çekmek için ciddi tanıtım çalışmalarını yürütmektedir. Isparta, bu turizm değerlerinin ziyaret edilme potansiyelini artırmak için maddi ve manevi emek harcamasının yanında Süleyman Demirel Üniversitenin şehre kazandırdığı öğrenci potansiyelini de bir fırsat olarak değerlendirmesi gerekmektedir. Öğrenci potansiyeli yüksek olan Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerine Isparta’daki turizm değerlerin tanıtımı yapılması ve öğrencilik dönemlerinde en az bir kez bu turizm değerlerini gezmeleri, görmeleri ve ziyaret edilmesinin sağlanması, Isparta’daki turizm değerlerinin tanıtımı ve bilinirliği açısından önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda yapılan çalışma neticesinde Isparta’da eğitim alan üniversite öğrencilerinin Isparta turizm kaynaklarından yeterince yararlanmadıkları görülmektedir.

Gerçekleştirilen araştırma sonucunda öğrencilerin Isparta turizmüne yönelik buldukları güçlü yönleri:

- Isparta’da Eğirdir gölü, kovada gölü, salda gölü, gül ve lavanta bahçeleri, davraz dağı gibi gezilecek ve görülecek yerlerin Türkiye için bir turizm potansiyeli olduğu,
- Isparta’nın seyahat etmek için güvenli bir şehir olduğu,
- Isparta’da gezilecek ve görülecek yerlerin çevre kirliliği açısından temiz yerler olduğu,
- Isparta’ya gidilmesi ve görülmesi için çevrelerindeki insanlara tavsiye ettikleri,
- Isparta’da gidilmesi ve görülmesi gereken yerlere birkaç yer dışında ulaşım sıkıntısının olmadığı,
- Isparta’da gidilmesi ve görülmesi gereken yerlerin ilgi çekici olduğu şeklinde sıralamak mümkündür.

Isparta'da Bulunan Turizm Değerlerinden Faydalanma Düzeyi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

Gerçekleştirilen araştırma sonucunda öğrencilerin Isparta turizmine yönelik buldukları zayıf yönleri:

- Isparta'da gezilecek ve görülecek yerlerin Süleyman Demirel Üniversitesini tercih etmeleri üzerinde etkili olmadığı,
- Doğa, kültür ve inanç turizmi açısından Isparta dışından gelenlerin geldikleri şehirler ile Isparta'yı karşılaştırıldığında Isparta'da gezilecek ve görülecek yerlerin yeterli olmadığı,
- Doğa, kültür ve inanç turizmi açısından Isparta'da gezilecek ve görülecek yerlerin olduğunu Isparta'ya geldikleri zaman zarfında öğrendikleri,
- Isparta'da Kovada Gölü ve Gölcük Tabiat Parkına giriş ücretlerin yüksek olduğunu,
- Yerel yönetimlerin Isparta turizminin gelişiminde yeterli politikaları oluşturmadıkları,
- Isparta'da gidilmesi ve görülmesi gereken yerlere yeterli etkinliklerin düzenlenmedikleri,
- Isparta'da gidilmesi ve görülmesi gereken yerlerin çekiciliğini hissettiren yeterli reklam ve tanıtımların yapılmadığı olarak sıralamak mümkündür.

Süleyman Demirel Üniversitesinde eğitim alan öğrenciler üzerine yapılan araştırma neticesinde üniversite öğrencilerinin Isparta ilindeki Eğirdir gölü dışında diğer turizm değerlerinden yeterince faydalanmamaktadırlar. Isparta ili için önemli fırsatı oluşturan üniversite öğrencileri ve turizm değerleri makul bir düzeyde birbirinden faydalanması önem arz etmektedir. Bu iki fırsatın birbirinden faydalanması için Isparta'daki kamu kurumlarının, yerel yönetimlerin, sektör temsilcilerinin, acente ve sivil toplum örgütlerinin bir araya gelmeleri gerekmektedir. Aktif iletişim kurularak ve tüm paydaşların dâhil olacağı etkili politikalar ve projeler üretilerek öğrencilerin turizm ve rekreasyonel amaçlı turizm kaynaklarından yararlanmalarının daha üst düzeye çıkarılabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Akçakanat, T. - Çarıkçı, İ. H. - Dulupçu, M. A. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Buldukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları ve Harcama Eğilimleri: Isparta 2003–2009 Yılları Örneği, *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 165-178.

Akçakanat, T. - Çarıkçı, İ. H. - Dulupçu, M. A. (2011). Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin Isparta’daki Yaşam Kalitesi ve Isparta Halkına İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 1-18.

Arıöz, Ö. - Yıldırım, K. (2012). Türkiye’de Çimento Sektöründeki Belirsizlikler ve Türk Çimento Sektörünün SWOT Analizi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32, 173-190.

Burdur İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2018a). Sagalassos, <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR,155349/sagalassos.html>, (Erişim Tarihi: 25.05.2018).

Burdur İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2018b). Ziyaretçi İstatistiği, <http://www.burdurmuzesi.gov.tr/TR,120529/ziyaretci-istatistigi.html>, (Erişim Tarihi: 25.05.2018).

Burdur Valiliği (2018). Salda Gölü, <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR,155115/salda-golu.html>, (Erişim Tarihi: 25.05.2018).

Ceylan, S. (2011). Davraz Dağı (Isparta)’nda Kış Turizmi, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 205-230.

Doğan, H. - Doğan, İ. (2013). Göller Bölgesinin Sessiz ve Mağrur Beldesi Barla: Destinasyon Yönetimi Bağlımlı Bir Analiz Çalışması, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1-21.

Durgun, A. (2007). Isparta Turizminin SWOT Analizi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 93-109.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı. (2018). 2016 Yılı Gülçiçeği Raporu, <http://koop.gtb.gov.tr/data/58e5f4e61a79f54dd851b459/2016%20G%C3%BCI%20%C3%87i%C3%A7e%C4%9Fi%20Raporu.pdf>, (Erişim Tarihi: 04.05.2018).

<http://www.gelecekturizmde.com/projeler/lavanta-kokulu-koy/#detay>, (Erişim Tarihi: 04.12.2018).

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/zindan-magarsi-buyuluyor-27725010>, (Erişim Tarihi: 05.05.2018).

<http://www.ispartahaber.com.tr/isparta/ispartada-bulunan-magara-ilgi-cekiliyor-24473h.html>, (Erişim Tarihi: 26.05.2018).

<http://www.isteisparta.com/newsdetails.asp?id=21885>, (Erişim Tarihi: 15.05.2018).

<http://www.milliyet.com.tr/lavanta-turizmine-20-bin-ziyaretci-isparta-yerelhaber-2164582/>, (Erişim Tarihi: 26.05.2018).

Isparta Belediye Başkanlığı. (2014). 2014-2018 Stratejik Planı, Isparta.

Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2018a). Konaklama İstatistikleri, <http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,71441/konaklama-istatistikleri.html>, (Erişim Tarihi: 24.05.2018).

Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2018b). Müze ve Örenyerleri Ziyaretçi İstatistikleri (Yalvaç Pisidia Örenyerine ve Yalvaç Müzesi). <http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,71444/muze-ve-orenyerleri-ziyaretci-istatistikleri.html>, (Erişim Tarihi: 25.05.2018).

Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2018c). Atabey, <http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,165532/atabey.html>, (Erişim Tarihi: 25.05.2018).

Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2018d). Mağaralar, <http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,70984/magaralar.html>, (Erişim Tarihi: 26.05.2018).

Isparta'da Bulunan Turizm Değerlerinden Faydalanma Düzeyi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2018e). Aksu Zindan Mağarası Ziyaretçi Sayısı İstatistikleri, <https://isparta.ktb.gov.tr/TR-71442/aksu-zindan-magarasi-ziyaretci-sayisi-istatistikleri.html>, (Erişim Tarihi: 127.05.2018).

Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2018f). Prof. Dr. Turan Yazgan Halı ve Kilim Müzesi: <http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,162907/prof-dr-turan-yazgan-hali-ve-kilim-muzesi.html>, (Erişim Tarihi: 26.05.2018).

Isparta İl Özel İdaresi. (2014). 2015-2019 Stratejik Planı, Isparta.

Isparta Ticaret ve Sanayi Odası. (2010). 2010-2014 Stratejik Planı, Isparta.

Isparta Valiliği. (2018). Gezi Rehberi, <http://www.isparta.gov.tr/isparta-gezi-rehber>, (Erişim Tarihi: 25.05.2018).

Kervankıran, İ. - Eryılmaz, A. G. (2016). Milli Parkların Turizm ve Rekreatif Faaliyetlerde Sürdürülebilir Kullanımı: Isparta İli Örneği, *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 151-182.

Korkmaz, M. - Başkalkan, S. N. (2011). Eğirdir Gölü ve Çevresinde Turizm Gelişiminin Sürdürülebilirliği Üzerine Değerlendirmeler, *SDÜ Orman Fakültesi Dergisi*, 62-69.

Kuter, N. - Erdoğan, E. (2006). Yalvaç, Pisidia Antiocheia Antik Kenti Ve Çevresinin Peyzaj Özellikleri Ve Turizm Açısından Değerlendirilmesi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 111-123.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2007). Türkiye Turizm Stratejisi 2023, Ankara.

Kültür ve Turizm Bakanlığı (2018). Zindan Mağarası-Isparta, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10352/zindan-magarasi---isparta.html>, (Erişim Tarihi: 26.05.2018).

Onguna, U. - Türkoğlu, M. (2016). Isparta İli Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesine Yönelik Teorik Bir Çalışma, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 145-161.

Sandıkçı, M. - Özgen, Ü. (2013). Afyonkarahisar İlinin Termal Turizm Açısından SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 51-79.

Süleyman Demirel Üniversitesi. (2016). 2016-2020 Stratejik Planlama, Isparta.

Süleyman Demirel Üniversitesi. (2017). İdare Faaliyet Raporu, Isparta.

Süleyman Demirel Vakfı. (2018). Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi, <http://www.demirelvakfi.org/muze.html>, (Erişim Tarihi: 26.05.2018).

Tabur, M. A. - Ayvaz, Y. (2006). Gölcük Gölü (Isparta) Kuşları, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 16-20.

Türkoğlu, M. - Gövdere, B. - Meydan, Ç. (2005). Isparta İli Turizminin Sorunları ve Çözüm Önerileri, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29-38.

Uluslan, Y. - Batman, O. (2010). Alternatif Turizm Çeşitlerinin Konya Turizmine Etkisi Üzerine Bir Araştırma, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 243-260.

Yücel, A. - Öztürk, M. (2018). Şehir Pazarlaması ve Şehir Markalaşması: Elazığ İli Örneği, *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 77-101.

Zaman, S. - Çetin, B. (2006). Eğirdir Gölü'nde Su Ürünleri Avcılığı. *Dünya Coğrafya Dergisi*, 273-304.